

silvaniei. Totodată, domnul KÓS KÁROLY și-a legat numele de dezvoltarea Secției în aer liber din Parcul Horia. Modest, etnograful clujan a participat, ca lector, la numeroase cursuri de perfecționare ale muzeografilor etnografi ca și la cercetările aplicative ce succedau asemenea cursuri.

Zeci de ani director la Muzeul Banatului din Timișoara, domnul MARIUS MOGA nu s-a lăsat copleșit de numeroasele și uneori insurmontabile, probleme administrative, perseverind în mare sa „pasione” — arheologia. Dintre toate stațiunile arheologice în care a săpat, desigur, cea mai „dragă” a fost *Tibiscum* (Jupa). Bogăția materialului descoperit în orașul și castrul antic, precum și studiile alcătuite într-un mare număr, au făcut ca acest punct de pe harta arheologică a țării să devină cel mai important din zona Banatului. Nu trebuie să uităm că în marea „dragoste” pentru *Tibiscum*, domnul MARIUS MOGA, a „botezat” periodicul pe care Muzeul Banatului l-a editat, conținând studii din domeniul arheologiei, cu acest nume.

Muzeografia românească are o mare „datorie” față de devotații săi slujitori. Dintre aceștia, ne permitem să amintim pe cățiva, posibili premiați ai Fundației Atheneum în anii viitori: NESTOR FRANCISC (Sighetu Marmației), MARGARETA MOȘNEAGĂ (Ploiești), SIMION GAVRILĂ (Tulcea), MIȘU DAVIDESCU (Drobeta-Tr. Severein), TERESA MOSES (Oradea), PANAIT I. PANAIT (București), ZOLTÁN SZÉKELY (Sfântu Gheorghe), PETRE OPREA (București) etc. Dar pentru cei care nu mai există dar pentru care recunoștința muzeografilor români trebuie să fie permanentă, ce se poate face?

ANGHEL PAVEL

RECENZII

BUCUREȘTI — MATERIALE DE ISTORIE ȘI MUZEOGRAFIE

Volumul al XI-lea al publicației* Muzeului de Istorie și Artă al Municipiului București reprezintă rezultatul cercetărilor asidue, dezvoltate pe multiple planuri de interes cultural, artistic, documentar și imagistic de colectivul muzeului. Sumarul mozaicat dovedește varietatea trajectoriei de urmat în cercetarea trecutului Capitalei și bogăția de materiale pe care o oferă aceasta.

Unele dintre lucrări au fost elaborate cu aproape 14 ani în urmă, atunci cînd fusese adunat materialul necesar publicării acestui volum, care nu s-a mai realizat din cauze independente de dorința muzeografilor și de aceea cele mai multe au fost revizuite și actualizate de autori. Cele la care acest lucru nu a mai fost posibil poartă un asterisc și o explicație de subsol în care figurează data sau condițiile care au dus la amînarea apariției. Alte studii au fost redactate cu mult mai mult timp înainte, precum cel semnat de Paul Cernovodeanu, „Tabacii din București de sus în veacul al XVII-lea”, sau notele memorialistice ale lui George D. Florescu, „O evocare a genialității lui George Enescu”. În momentul de față ele reprezintă valori de arhivă ce trebuie apreciate ca atare.

Față de precedentele volume, aici au fost introduse noi rubrici, precum „Restitutio” care, mai mult decît lucrările încadrate la „Studii și articole”, intrunăste materiale ce evocă o atmosferă bucureșteană cu iz revolut, atractivă pentru publicul larg prin tematica lor legată de viața cotidiană, de vesminte, de moravurile și comportamentul locuito-

* „București — materiale de istorie și muzeografie”, vol. XI, Editura „Musicon”, București, 1992, 331 p., 202 ilustrații

rilor Capitalei de acum un veac. Aceasta este necesar atât pentru scoaterea volumului din tiparele prestabilite, învechite și stereotipe, cit și pentru asigurarea unei vandalități ce, pînă acum, nu a cunoscut-o. Nota de vivacitate și de apropiere, peste timp, de înaintași surprinși în clipele lor de destindere (la baluri costumate sau petreceri tematice) sau în plină activitate cotidiană din care nu lipsea ordinea și disciplina impuse de uniforma aparăturii de stat, dau concretețea unor analize suscitate de cufundarea autorilor în atit de recompensata sursă memorialistică.

O altă rubrică nouă este cea dedicată „Restaurării”, absolut necesară pentru revelarea metodelor folosite de colectivul de specialitate pentru salvarea unor obiecte de valoare de la o iminentă distrugere. Contribuțiile muzeografilor-restauratori sunt cu atit mai salutare cu cit acum ei au fost pentru prima dată confruntați cu necesitatea redactării concise și literare — fără exces de detaliu tehnice, așa cum procedau la o lucrare de atestare a unui articol de prezentare a trăvăliului lor de recondiționare și aducere în stare de expunere a unor piese de patrimoniu muzeal. În această privință se remarcă stilul eseistic, de prezentare generală a unei probleme puțin abordată la noi dar foarte importante pentru activitatea muzeală („Technica reproducării obiectelor de muzeu” de Dan Iliescu) și cel foarte la obiect, riguros științific, de descriere a procedeelor folosite în niște situații concrete de restaurare („Lucrări de grăsică recent restaurate în laboratorul Muzeului Municipal București” de Rodica Antonescu).

Este de apreciat stringerea mai multor articole care se ocupă de cite o singură personalitate, întregindu-i astfel chipul legendar, peste veacuri, pentru viitorime. Astfel, în capitolul introductiv sunt de menționat valoroasele contribuții legate de figura voievodului martir Constantin Brâncoveanu semnate de cercetători de marcă precum dr. Panait I. Panait, „Orașul București în tim-

pul domniei lui Constantin Vodă Brâncoveanu" sau Oliver Valescu „Luminile Brâncoveanului". Apoi, două articole axate în jurul figuraiei lui Tudor Vladimirescu, studiată după mărturii contemporane sau evocat de posteritate: G. D. Iscru — „,1821. Intrarea lui Tudor Vladimirescu în București — Scaunul Oblăduirii Noastre" și Adriana Harasim — „Din istoria Cotrocenilor. Serbarea lui Tudor Vladimirescu". Un foarte doct studiu arheologic — singular, de altfel, din volum — prezintă dr. Vasile Boroneanț: „Considerații preliminare privind cercetările arheologice de la Chitila Fermă".

Citeva importante date legate de urbanistica și arhitectura Capitalei pot fi găsite în capitolul II al volumului. Pe lîngă prezentări monografice ale unor arhitecți (Carmen Cantemir — „,Din activitatea arhitectului I. N. Socolescu") sau ale unor monumente care dău personalitate inconfundabilă urbei (ing. Adriana Harasim — „,Azilul Elena Doamna" arh. Doina T. Constantinescu — „Arcul de triumf"; Elisabeta Drăgan — „Biblioteca Centrală Universitară") sunt inserate și citeva articole redactate cu humoristic legate de problemele edilitare de altădată, ce rămân încă actuale (George Potra — „,Pavajul vechilor ulițe bucureștene"; Alexandru Badea — „,Dalele Dimboviței de altădată").

Un capitol plin de culoare este cel realizat cu aportul muzeografilor de la Oficiul pentru Patrimoniul Cultural Național care au astfel posibilitatea să facă publice piese de artă aflate în colecții particulare mai puțin cunoscute sau accesibile marrelui public. Scara preocupărilor se întinde de la piese rare de bibliofilie (Cătălina Macovei — „,Exemplare bibliofile din colecția Alexandru Enescu"; Ana Andreeșu — „,Cărți din secolul al XVII-lea în unele colecții din București"), la grafică de artiști străini (Maria-Domiția-Ruxandra Dreptu — „,Gravuri de Daubigny în colecția particulară Sandra Slătineanu-Sturza"; Idem — „,Afise Art Nouveau în colecția Stroe Slătineanu") și pictură de artiști români (Aurelia Mocanu — „,Paul Miracovici"; Idem — „,Elena Popaea"), ajungindu-se pînă la aspecte privind culturi tradițio-

nale extraeuropene (Alexandra Beldescu — „,Arta persană în colecții bucureștene"; A. S. Ionescu — „,Piese de artă africană în colecții din București").

Pe lîngă lucrările celor ce activează direct în muzeu, au fost invitați să participe cu studii și articole și prietenii ai acestui lăcaș de cultură, oameni pasionați de istoria și viața Bucureștiului de altădată.

Girul valoric al acestui volum este dat de probitatea științifică a semnatelor și de inalta ținută a redactării articolelor ce reprezintă o nouă treaptă în cunoașterea trecutului Capitalei. De aceea, recomandăm cu căldură acest volum de studii ce se inscrie pe linia tradiției cercetărilor bucureștene începute încă de pe vremea pionieratului muzeografiei municipale.

— ADRIAN-SILVAN IONESCU

„ANUARUL ARHIVEI DE FOLCLOR”

Concepțut și elaborat sub patronajul Universității din Cluj-Napoca, cu acest tom VIII—XI (1987—1990) publicația, fondată în 1930 la Cluj sub direcția lui Ion Mușlea, revine la vechea denumire de „Anuarul Arhivei de Folclor", după ce în 1980, seria nouă ce relua o frumoasă tradiție de deschidere a mișcării folcloristice naționale spre probleme de etnologie europeană, apărea sub denumirea de: „Anuarul de Folclor".

* „,Anuarul arhivei de folclor" este editat de Academia Română, Universitatea din Cluj-Napoca, Institut „Arhiva de folclor a Academiei Române". Redactor responsabil Ion Cuceu, Colectivul de redacție: Istvan Almasi, Nicolae Bot, Virgil Florea, Hanni Markel, Dumitru Pop, Ion Șeuleanu.

Publicația de față, se dorește un ambițios studiu de etnologie modernă, pe care specialistii îl așteaptă încă din 1987. Aici sint reunite contribuții unora dintre cei mai buni cercetători din țară, care, sprijiniți de argumente științifice, investighează cultura populară românească în eclatanta ei unitate.

Apărut în Editura Academiei Române, în 1991, sub îngrijirea dr. Ion Cuceu, volumul surprinde prin bogăția materialelor ce înmânunchează: 12 studii,meticulos concepute; 2 lucrări de sistematizare a materialului muzical existent în Arhiva de Folclor Cluj; In memoriam, 3 inedite comemorări — Tony Brill, Nicolae Dunăre, Radu Niculescu; reunite în capitolul intitulat Note, un bogat material informativ și, în sfîrșit, 49 de recenzii, ordonate alfabetice ce ilustrează varietatea abordărilor din domeniul etnologiei moderne. În capitolul intitulat Sistemática, Tipologică există bogate ilustrații, ce evidențiază structura metrică, sonoră și arhitectonică, a „bocetelor din Transilvania", deasemenea un bogat indice de culegători. În cadrul aparatului editorial, remarcăm cuprinsul în limbile franceză, engleză, germană, iar pe ultima pagină lista colaboratorilor.

Debutând cu o foarte scurtă prefată, semnată Ion Cuceu, tomul, are ca punct de plecare, lucrarea specialistului Dumitru Pop, *Cultura populară și viața modernă*, ce jalonează itinerarul cultural privit în condițiile industrializării și urbanizării, prin efortul de adaptare, ce are ca rezultat imediat, micșorarea confortului psihic, proprii comunității tradiționale sătești, generind sentimentul insingurării și înstrăinării; „,întoarcerea la origini" nefiind decât o experiență dramatică de proporții.

Sectiunea dedicată studiilor cuprinde 12 lucrări, dintre care prima îl are ca protagonist pe Mircea Eliade — spirit enciclopedist, exeget al folclorului românesc arhaic. Studiul, consistent și autentic, este semnat Gheorghe Pavelescu. Urmează o traducere de Ioana Bot din *Istoria religiilor și culturilor populare*, o interpretare a creațiilor românești în lumina etnologiei comparate și istoriilor religiilor,